

Oglaši, pripočana itd.
tiskanje i računaju se za tenuje
običnog cjenika ili po dogovoru.

Nevci za predbrojbu, oglaše itd.
biaju se naputnicom ili policijskom
pečatom na predložnicu u Beču
za administraciju lista u Požeškoj.

Kod naručivača valja točno označiti ime, prezime i najbližu
postku predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi,
može to javiti odpravnici u
otvorenom pismu, za koji se
ne plaća poštarnina, ako se izvana
napiše "Reklamacija".

Cakovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stipe Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krimpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
"Družbe sv. Cirila i Metoda"
za Istru

Sastanak delegacija.

Dne 20. t. m. sastao se u Beču obje delegacije i. j. austrijska i ugarska, na obično svakogodišnje zasjedanje.

Austrijska sastala se je u 11. sati prije podne a ugarska istoga dana poslije podne. U austrijskoj delegaciji predsjedao je kod prve sjednice predsjednik po starosti baron Helfert, koji je u kratko pozdravio svoje drugove, te se je odmah prešlo na izbor predsjednika. Takvim bijašem izabran po dogovoru knez Ferdinand Lobković, česki velikaš, podpredsjednik poljski velikaš i predsjednik poljskog kluba na carevinskom vitez Javorski.

Predsjednik, zahvaliv se na časti i povjerujući reče, da kuca stalno srce svakog rodoljuba od zadovoljstva, što su občenita nastojanja za uzdržanje europskog mira okrunjena uspjehom. Kravne borbe u drugih stranah sveta nesmetaju miru Evropi, te sudjelovanje vlastilih za uzdržanje mira tako jedinstveno kao malo kada. Čedno, okvirom naših, izločno azijskih probitaka ograničeno sudjelovanje naše monarhije u kinjeckoj expediciji, sačinjava sigurno slavan spomen-listak u povijesti naše hrabre vojske. Njezino držanje u obće i junčka djela pojedinaca stekla su ponovnu poohvalu subor-

laca, pa ona traže i od nas zasluženo priznanje. Prije nego li predsjedno na nas rad, vodjeni izključivo domoljubnim osjećaji za monarhiju i obziri napram pučanstvu, obraćamo svoje poglede s djetinjskom ljubavlju i zahvalnošću k našem preimlostivom vladaru, koji nezaostaje nikada u vršenju svojih dužnosti i divnoj radnosti za dobrobit svojih naroda. Da živi naš preimlosti car i kralj Fran Josip I. Živio! (Burno klicanje).

Ministar za izvanjske poslove javlja delegaciji pismeno, da će Njeg. Veličanstvo slijedećeg dana u 12 sati primiti u carskom dvoru ugarsku a u 1 sat po podne austrijsku delegaciju. Nadalje predloži ministar izvanjskih posala grof Goluchowski, predloge zajedničke vlade.

Nakon toga bijaše izabran proračunski odbor od 21 delegata, koji se je kasnije konstituirao, izabрав predsjednikom dra. Baernreithera a podpredsjednikom baruna Chlumecky-a. Među podnesci imade više interpelacija a među ovimi i dvije člana velikoj-njemačke stranke koje je stavio delegat Ira i o kojih govorimo u "Pogledu po svetu".

Dne 21. t. m. u 1 sat po podne primilo je Njeg. Veličanstvo običnim svečanim načinom austrijsku delegaciju u carskom dvoru. Predsjednik delegacije knez Lobković izreće tim povodom govor, u kojem iztaknu među ostalim, kako je austro-ugarska monarhija čestno sudjelovala na delokom izloku. Izreće nadu, da će se postojeci mir i nadalje sačuvati Evropi, koja ga toliko treba. Spomenuto predloženje novih trgovackih ugovora, od kojih očekuju austrijski proizvodnici poboljšanje svog gospodarstvenog stanja.

nas škola za život i od kolike je potrebe za svakoga, da nesto znade i razumije. Javna predavanja bi imala kod naroda dvostruki uspjeh. Po njima bi se narod poučao o najvažnijim pitanjima, što se tiče naobrazbe, s druge strane bi pak narod došao do spoznanja, od kakve je važnosti za svakoga škola, jer daje tokuju prvu naobrazbu.

Priredjivanje javnih predavanja u pokrajini po sebi razumljivo, zadača je i dužnost naših čitaonica, koje postoje većinom u svim većim i važnijim krajevima naše domovine.

Ta društva su osnovali građani i pametnji seljaci, da čitanjem i zabavama probude u narodu narodnost i domoljublje. Priredjivanjem javnih predavanja bi čitaonice vršile svoju zadaču na najplemenitiji način, te time svoj ugled među narodom pridigne i predoboli se novih članova. Posljedica predavanja bila bi, da bi narod razumio važnost knjiga, te bi ih ondje i potražio, gdje može najlakše do njih doći t. j. u čitaonici.

Da se pak predavanja mogu držati treba nam sposobnih predavatelja, a onda i slušaoca. Mnogoputa nema ni jednog ni

Zaključujući reče, da će delegacija glasovati za potrebiti zajam, koj treba vojna uprava radi sačuvanja mira — premida su porezi, koji terete pučanstvo silno veliki. Zatim pozove prisutne, da uzkljuknu trokratni život Njeg. Veličanstvu!

Na pozdrav predsjednika odgovorio je car i kralj slijedeće:

"S iskrenim zadovoljstvom primio sam izjavu Vašega predsjednika o vjernosti i odanosti, pa Vam ovime izričem svoju toplu zahvalnost."

Od posljednje delegacione sjeditebiti slijviša se smrt Moga dragoga saveznika, Njeg. Veličanstva kralja talijanskog i Njez. Veličanstva kraljice englezke duboko Među dojmila.

S osobitim zadovoljstvom mogu i ovaj put upozoriti na nepromjenjivi srdačni odnos ja prema saveznim državam i na naše pouzdane i prijateljske odnosa na prema svim vlastim, iz ovog prijaznog političkog položaja izvoditi opravdane nade u uzdržanju mira.

Metež u Kini, izazvao je potrebu sporazurna postupka vlasti na zaštitu njihovih zastupstava i podanika, kao i na uzpostavu redovitog stanja. Naše sudjelovanje u kolektivnoj akciji vlasti kretalo se je unutar grаницa, što su nam opredjeljene s jedne strane velevarstvenim položajem monarhije, a s druge strane razmjerno malenim objemom naših tamošnjih interesa.

Moja ratna uprava za buduću je godinu, kako njezini predloži dokazuju, izdatke ograničila do skrajnosti.

Bosna i Hercegovina pokriti će svoje upravne izdatke kao i do sada iz vlastita prihoda.

drugoga! Znam da bi nekoja društva rada priredila predavanja a ne mogu dobiti predavatelja. Tu je dakle zadača naše inteligencije i naše u svojoj struci sposobne gospode, da tomu doskoče. Na pameti mi je najprije inteligencija u onim krajevima u pokrajini, gdje bi se predavanja držala. To su činovnici, ličnici i učitelji, koji bi se lako prihvatali da obrade predmete, u kojima su sposobniji, n. pr. o naobrazbi, o zdravstvu, o uzgoju, o uzrocima naravnih pojava itd. Svakomu se dakle pruži široko polje, da u pučkom govoru pouči narod. — Najlakše bi se doskočili posljedici predavanja ustrojivši klub predavatelja* u Ljubljani. Tu imade najviše ljudi, koji bi mogli predavati. Ta gospoda bi se združila u klub i tomu prijavila predmet, o kojem bi mogli predavati. Za čitaonice u pokrajini nestalo bi po tom potrekoća, da dobiju sposobnih predavatelja. Društvo bi molilo klub u pomoru a u klubu, bi se odučilo, tko da podje predavanji ili bi se članovi klub u svojevoljno prijavili. Troškove bi namirilo ili društvo ili sam klub. Tu mislim naime podpore, koje bi odlučujući faktori, s obzirom na njegov velevažan cilj posve

Izlazi svakog vikend i petka
o petak.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, ne podpisani netiskaju, a ne frankirani neprimaju.

Predplata za poštovinom stoji:
6 K za sezone } na godinu
ili K 6—, odn. 3— na pol godine.

Izvan carinice više poštiranja.

Predjedni broj stoji 10 h. koli u Pulu, tali izvan iste.
Uredništvo se nalazi u ulici
Gulin br. 5 te prima stranke
osim nedjelje i svetkovina kada
od 11—12 sati preje poštu.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a naša sloga njeve poljoprivari". Naredna poslovica.

Uzdužući se u političku uvidjavanost, kojom ćete se latiti svog posla, želim Vašemu većanju sretan uspjeh te Vas od srdca pozdravljam".

Ni ovaj put, kako je poznato neimamo mi Hrvati i Sloveni Primorja svoga zastupnika u delegacijah. Većina pučanstva Primorja neima nijednoga, dočim ima manjina t. j. tri svoja. To imamo zahvaliti glasovitom izbornom redu za državni i načinu, po kojem se taj izbor pod zaštitom vladajućeg sustava kod nas provadja.

U ime Hrvata i Slovenaca naše polovice monarhije sjede u delegaciji samo dva naša člana i to dalmatinski zastupnik Hrvat dr. Ivčević i kranjski zastupnik Slovenac dr. Šušteršić. Ova dvojica zastupaju dakle sve Hrvate i Slovence naših južnih pokrajina. Njihov položaj u austrijskoj delegaciji jest bez dvoje jednako častan i važan. Od njih očekuje naš narod, da dignu svoj glas na obranu i zaštitu naših prava i za izpunjenje narodnih idejala.

U pit

zastupnika Spinčića i drugova na njezino preuzvišenost gospodina ministra za hodočašće i nastavu, pogledem na nametnute jedne učiteljice u Lešniju.

Velom i njezin postupak.

Mjeseca februara 1900. bila je smetnuta sa službe privremene podučiteljice na ženskoj pučkoj školi u Lešniju Velom Dominika Nicolich, koja je služivala na obično zadovoljstvo u svakom obziru. Bila je odpuštena valjda samo za to, da dade mjesto učiteljici Mariji Pianello rođenoj Duccovich, koja bijaše glasom odpisa c. k.

rado doprinieši. Zar ne bi bilo moguće ostvariti ova misao?

Time sam označio, kako bi se doslo do predavatelja. Težko je pa dobiti slušatelja, naime takvih, koji imaju neposrednu korist od predavanja. Većinom dolaze na predavanja izobraženi ljudi, kojima su takodjer predavanja potrebna, ali ne tako neobuhodno potrebna i koristna, koliko manje izobraženim. Pošto radnik i seljak vrlo teško dolaze na takva predavanja, treba ih u istinu siliti da dodu, a tko prvu put dodje, taj će doći na švaku predavanje.

Nadale je u članku govor o raznim uspjesima nekajih predavatelja, kojima je sam pisac onog članka prisustvovao. N. pr. kaže, da je kod predavanja o alkoholizmu vidio radnika, komu se je poznalo da rado prije. A cielo vreme predavanja se nije dotaknuo čase (predavanje je naime bilo u gostionici), glavu je podupro o ruku i vidjelo mu se je na licu strah, kad je predavatelj slikao posljedice uživanja alkohola. Članak svršava rječima: „Neka to uvaže naše čitaonice i čitalačku društva, neka to uvaže i naša inteligencija, kojoj je dužnost ići medju narod, te ga naobrazavati, ako hoće, da ju narod sluša.“

kotarskoga školskoga vjeća u Lošinju Malom od 3. febra 1900., br. 180, dignuta sa službe učiteljice u Galežani i službeno namještena kao učiteljica u Lošinju Veleni. Tu svoju službu nastupila je dne 1. marta 1900. i toga dana počela podučavati, dočim se je jedva 10. marta predstavila predsjedniku mjestnoga školskoga vjeća, premda bi po najjednostavnijih pravilih uljudbe, po obstojećem običaju i po izričitom nalogu c. k. kotarskoga školskoga vjeća, imala bila to učiniti prije nego li je u školu isla, takodjer u svrhu, da bude po istom predsjedniku uvedena u školu.

Mjestno školsko vjeće, sastav se u sjednicu dne 10. marta 1900., prosvjedovalo je proti tomu imenovanju Marije Pianello jedno radi toga, što je koliko ono toliko občinsko zastupstvo bilo tim imenovanjem prikraćeno u svojem zakonom (§ 50. drž. škol. zakona, i odnosne ustanove istarskoga zem. zakona) mu zajamčenom pravu; drugo radi toga, što mu bijahu poznate ne najbolje vlastnosti imenovane učiteljice, koju je u novije vrijeme čak i njezin suprug zapustio i podao se u Ameriku; treće radi toga, što je već na stupom svoje službe, nepredstaviv se prije njega predsjedniku mjestnoga školskoga vjeća, pokazala, da nepoštuje mjesne školske oblasti i da se nepokorava izričitomu odnosnomu nalogu c. k. kotarskoga školskoga vjeća; četvrti radi toga, što je ista učiteljica napisala u album jednu jako mlade djevojčice ove doslovne riječi: „Cresci, godi la vita e ti raggiungi la morte prima dell'infelicità“. „Cresci, godi la vita, e quando sarai infelice ricorri al suicidio e spicca il grande salto nell'ignoto“. „Per me scegli qual ti aggreda“. Maria Pianello Ducovich — te tim pokazala, da nju kada uzzajati povjeruje njoj djevojčice onako, kako bi moral, i kako to zakon (§ 1. drž. škol. zakona) izričito propisuje; i peto radi toga, što je tjelesno kaznila Kseniju hicer Ivanu Antončiću pok. Ivana, što je zakonom zabranjeno.

Odnosni zapisnik sjednice mjestnoga školskoga vjeća, sa navodom svih rečenih okolnosti i činjenica, poslalo je isto danom 22. marta 1900. c. k. kotarskomu školskomu vjeću na uredovanje.

Kao da nije učinilo ništa; na njegov prosvjed se nije uzeo obzira; učiteljica Pianello radija je i dalje po svoju, opiruć se na činjenicu, da bijaše službeno i proti volji mjestnih oblasti u Lošinju Velenom namještena, na zaštitu zemaljskoga odbora i c. k. zemaljskoga školskoga vjeća, koje se pokazuju pravim izvršiteljem volje i samovolje zemaljskoga odbora, bez obzira na pravo i zakon.

Ona je više put, imenito takodjer dne 18. janara t. g., proli volji vjeroučitelja, kad je ovaj imao svoju uru za pouč-

Ako i stoje znanstvena predavanja nad politikom — sasvim tim, da izrazim, kako sam i poeo, s Aškerčevim rječima: „Narod se drži onoga, koji od njega ne bjezi“, stoga „tko ga poučaje i duševno vodi“.

Ovako piše „Slovenski Narod“ za Kranjsku, a pošto se isto može sasmostro svesti na našu Istru, to sam donio skoro u cijelosti članak, nebi li potaknuo i našu inteligenciju, da i ona stane štograd raditi u tom smislu.

I u Dalmaciji stalo se u ovo zadnje vrijeme mnogo raditi oko pučke naobrazbe. Tamo se postavise na čelo pokreta sveučilišni djeći, osobito oni iz Splita. Čitali sam u zadarskom „Narodnom Listu“ mnogo lepih stvari, što ih o tom oni napisale. Splitski akademici, kako sami kažu, uzele sebi za zadaću s jedne strane za interesovati splitsku naobrazenu ruku za pitanje pučke prosvjete, a s druge strane i sami direktno na tom polju raditi. Njihov rad diele oni na rad preko serija i rad preko školskih mjeseci. Za ovih potonjih razumljivo je, da njihov rad mora biti ograničen na sudjelovanje u

vjećanju vjeroučiteljica, ostala u razredu, pretrgavala ga u poučavanju i poticala učenice da ga neposlaju. Već prije toga dana potužio se je vjeroučitelj na to župniku, i župnik ju opomenuo da toga neima činili. Dne 18. janara t. g. potužio se je na to vjeroučitelj zapisnik u uredu mjestnoga školskoga vjeća.

U tom istom uredu potužio se je zapisnik proti učiteljici Pianello, Ivan Bećetić pok. Ivana član mjestnoga školskoga vjeća, imala bila to učiniti prije nego li je u školu isla, takodjer u svrhu, da bude po istom predsjedniku uvedena u školu.

Mjestno školsko vjeće, u svojoj sjednici dne 26. janara t. g., obnovilo je svoj prosvjed proti imenovanju učiteljice Pianello, sažalilo to imenovanje i postupak učiteljice, i obnašlo, da se ju ima pozvati na red i naložiti njoj, da se drži svojih dužnosti, a da nebuni poučavanja u vjeroučiteljicu svojim prisustvom, prekidanjem i poticanjem učenica na neposluh; te da nevrijeda članova mjestnoga školskoga vjeća. Kad je još predsjednik priporovjedio, da su se i ravnateljstva mjestnih pučkih škola proti učiteljici Pianello pritužila; da je i njezin uvriderila nepristojnim naslovima, da nije činila ni dignuti svoje učenice kad je došao u školu i iz nje izlazio; te da je prosla školske godine promjenili čak i njeke redove iz vjeroučiteljice i onda je mjestno školsko vjeće odlučilo pritužbu proti učiteljici kod c. k. kotarskoga školskoga vjeća, i poslala istom dne 4. februara t. g. odnosni zapisnik sjednici na uredovanje.

Uslijed rečenoga zaključka, pozvalo ju je na red dopisom 26. janara t. g. po glavito obzirom na to, da buni poučavanje vjeroučiteljice i da je uvriderila članove i predsjednika mjestnoga školskoga vjeća.

Posto je ona uztrajala u svom po-

stupku za vrijeme poučavanja vjeroučiteljice,

pozvalo je mjestno školsko vjeće dne 30.

janara t. g. ravnateljicu ženske škole, da

čini izaci iz razreda učiteljice Pianello

svagda onda, kada dodje vjeroučitelj poučavati vjeroučiteljice.

Nije koristilo ni to. Dne 5. februara

t. g., kad je vjeroučitelj došao da podučuje vjeroučiteljice, nije htjela učiteljica Pianello izaci iz razreda, dapače je učenicama naložila, da nejmaju odgovoriti na njegov pozdrav; i tvrdila, da ima vjeroučiteljicu samo talijanskim jezikom poučavati. Vjeroučitelj molio je ravnateljicu za posredovanje, a ona takodjer vršeći nalog dobijen od mjestnoga školskoga vjeća, pozvala je učiteljicu da izadje iz razreda. Učiteljica nesamo da nije izšla, nego je izjavila: da nestoji u zakonu da se mora odaljiti, da za to neće izaci, i nek njezinu primjedu slobodno prijavi višoj oblasti.

Pukom Listu*, što izlazi u Splitu a piše vrlo dobro za puk. Preko toga lista nastojat će oni, da na laki i popularan način puku razjasne neka najvažnija pitanja iz politike (ne strančarske), gospodarstva, znanosti, obiteljskog i družbenog života, a u koliko njihove sile ne budu dojnjecale, da potaknu pozvanje, neka ta pitanja obrade i objasne.

Obiljniji i raznoličniji može da bude njihov rad za pučku prosvjetu preko pravnika. Sredstvom nedjeljni pučki predavanja nastojat će, da osobito u težačkoj i radničkoj ruci pobude interes za elementarnu pitanju iz gore spomenutih struktura. Ova predavanja moraju biti svakom prisupnju a po sadržaju i obliku lukova, da budu na dohvatu svatoga inteligenciju i naobrazbi. Osim toga akademicka omiljena splitska nastojat će, da svake godine tisku jednu popularnu knjizicu o kakvom predmetu osobite za puk važnosti (n. pr. politički katekizam, pučki galatej, božićnica itd.). U koliko bi takve knjizice izisile, vjeću spremu, no što je akademicki se drže načela, koja je uzeo bečki „Volksbildungsverein“ pri osnivanju svojih knjizica.

Iz početka na treba da te knjiznice budu prevelike; a glede knjiga, kojima bi imale biti providjene, bilo bi najbolje, da se drže načela, koja je uzeo bečki „Volksbildungsverein“ pri osnivanju svojih knjizica.

Mjestno školsko vjeće izvjestilo je o tom c. k. kotarskomu školskomu vjeću istoga dana, due 5. februara t. g. pozivom na svoj dopis od 4. februara t. g. i pritoživ na to se odnoseće spise molbom, da na temelju već prije toga dala prijavljene činjenice proti učiteljici Pianello postupa. Pri tom je opazilo, da po njegovom mnenju ta učiteljica, među ostalim tjeera politiku, u protimbi sa okružicom c. k. kotarskoga glavarstva 8. marta 1900., br. 70/Pr., a to tim više, što je vjeroučitelj glasom okružnice c. k. kotarskoga školskoga vjeća od 12. oktobra 1887., br. 445, nesamo opravdan nego i dužan podučavati u prvih tečajih vjeroučitelj u hrvatskom jeziku one učenice koje nezna talijanski, kakovih je većina.

Od onoga dana, 5. februara t. g., obustavilo se je poučavanje vjeroučiteljice u prvi tri tečaja tamošnje ženske škole. Župnik ujedno sa vjeroučiteljicom kušao je dne 25. aprila t. g. nebi li se moglo poučavanje vjeroučiteljice opet preuzeti. Kad su došli u razred Marije Pianello, ova nije htjela izaci, iztičući da nejma višega nalog da izadje. Ona nesmatra dakle nalog niti ravnateljice niti mjestnoga školskoga vjeća kao nalog komu bi se imala pokoriti. Ona prkos zapovjedim tih svojih prvih oblasti, i oslanja se pri tom stalno na razne više čimbenike.

Do sad se nezna što je c. k. kotarsko školsko vjeće poduzeo. Zna se samo, da je c. k. kotarski školski nadzornik za talijanske škole i toga katara bio poslije tri mjeseca tri put u Lošinju Velenom i da je svaki put govorio sa učiteljicom Pianello, a da nije nijedan put govorio sa nijednim članom mjestnoga školskoga vjeća.

Iz ovđe opisanoga je razvidno:

Kako c. k. zemaljski školski oblast bez ikakva razloga sbacuje sa službe podučiteljicu koja je podpuno zadovoljivala svojim dužnostim, i namještaju učiteljicu koja nije na najboljem glasu, nemareć za problemi mjestne školske oblasti i čineći izlišnim ustanove zakona, po kojih imadu kod imenovanja učiteljskoga osoblja sudjelovati mjestno školsko vjeće i občinsko zastupstvo;

kako ta i tako imenovana učiteljica prezire mjestnu školsku oblast i njezine članove, te jih čak i vredja;

kako protuvjerske i protučudoredne nazore ima i tako imenovana učiteljica;

kako može ta i tako namještena učiteljica tjelesno kaznjivati svoje učenice, prouzenjivati njim redove u vjeroučiteljicu i poticati ih na neposluh i nepoštovanje prema njihovomu vjeroučiteljiju;

kako ista može prkositi nesamo vjeroučitelju i župniku, nego i svojoj neposrednoj predstojnici, ravnateljici škole, i mjestnomu školskomu vjeću, i naročitim

francuzku a navlastito u česku. — Ovih dana pako iznese oni, govoreći o proslavi 400-godišnjice hrv. književnosti, krasan predlog, da se naime po svim većim gradovima dalmatinskimi osnuju „pučke knjiznice“, po uzoru drugih naroda.

I zagrebački umjetnički i literarni list „Život“ pisao je već o tom prije. Takve knjiznice imale bi se ustrajati po svim gradovima hrvatskim po uzoru engleskih i njemačkih biblioteka. Uspjeh istih ne samo u Englezkoj, Francuzkoj i Njemačkoj, gdje je donekle posljedica višeg kulturnog stupnja naroda, nego i u Rusiji, gdje je poprična naobrazba valjada i niža, nego kod nas, upućuje nas, da počušamo. Utemeljenje nekoliko takovih knjiznica diljem hrvatskih zemalja bio bi najdostojniji spomenik 400-godišnjice hrvatske književnosti — kažu oni.

Iz početka na treba da te knjiznice budu prevelike; a glede knjiga, kojima bi imale biti providjene, bilo bi najbolje, da se drže načela, koja je uzeo bečki „Volksbildungsverein“ pri osnivanju svojih knjizica.

nalogom i odredbam c. k. kr. kotarskoga školskoga vjeća;

kako može kroz mjesecce baviti odnosno pribiti poučavanje vjeroučiteljica;

kako može sve to učiniti bezkaženjeno, usupor odnosnim zakonskim ustanovama, kroz toliko vremena, dapače pozivajući se na to, da neima viših naloga, po kojih bi inače radila;

i končano, kako prema svemu tome postupaju viši čimbenici u školskim stvarima.

To nije osamljeni slučaj. I u drugih občinu prezire se posve mjestne školske oblasti, ako te nisu misljenja talijanske vladajuće stranke; i u drugih škola mogu učitelji i učiteljice nekaženjeno rati svega i svasta, siriši bezvjeze i nečudorenost, zanemarivati i pribiti uzgoj i pouku, samo ako tjeraju talijansku politiku, ako rade na raznoredjenje i u obće pokvarjenje hrvatskoga pučanstva.

Podpisani, scinene se dužnimi to iztaknu, postavljaju na njegovu preuzvišenost gospodina ministra za bogoslovje i nastavu, kao onoga koji je na prvoj rojestvu odgovoran za uzgoj i pouku, kao i za vršenje školskih zakona i propisa, slijedeći upit:

1. Je li vaša preuzvišenost vođena dati izraziti po vjerodostojnih podredjenih si organih navedene činjenice i gledi smetnjuca podučiteljice Dominike Nicolich, i namještaju učiteljice Marije Pianello u Lošinju Velenom, te gledi ove poslednje same i njezinoga postupka, kao i postupka c. k. školskih oblasti prema tomu?

2. Je li vaša preuzvišenost skloni užeti ovaj slučaj povodom, da po vjerodostojnih organih dade strogo izpitati postupak c. k. školskih oblasti u Istri i za Istru u Trstu u obće i napose u raznih slučajevih koji su središnjoj školskoj upravi bili dani na znanje?

Beč, 2. maja 1901.

Spišić, Gabršek, dr. Klač, dr. Tavčar, Biankini, dr. Ivčević, dr. Ferri, Supuk, Maštinka, Plantan, Perić, Borčić, dr. Ferjancić, dr. Zaffron, Heimrich, dr. Ploj, dr. Pacák.

Uredjivanje naukovnog jezika na javnih pučkim školama u Velenom Lošinju.

Interpelacija zastupnika Spišića i druge na njegovu preuzvišenost gospodina ministra bogoslovja i nastave obzirom na uređenje naukovnog jezika na javnih pučkim školama u Velenom Lošinju.

Obzirom na okolnost, da je naukovni jezik na pučkim školama u Velenom Lošinju talijanski, i da se ima jedno vjeroučitelj podučavati onu školsku djecu, koja nezna

Oravko pišu akademici splitski a na koncu preporučuju taj svoj predlog književnom družtvu „Matica Dalmatinskoj“, da bi ona to preuzeila u svoje ruke.

Eto dakle i u susjednoj Dalmaciji počelo se raditi, da se narodu pruži prilika za naobrazbu, a kako rekoh, najviše se oko toga trude akademici, koji su na prvom mjestu pozvani, da rade oko pučke naobrazbe.

A kako je kod nas u Istri? Što rade naši akademici? Znam, da su pred nekoliko godina naši višeškolci zasnovali serijal akadem. društvo „Napred“. Tomu društvu postavile glavnom zadatacom pučku naobrazbu. Javna predavanja morala bi se držati kroz praznike u svim stranama naša domovine. Pa je li to društvo stogod učinilo? Koliko su članovi njegovi držali javnih predavanja? Ja neznam ni jedno! Naprotiv mogao sam u ovo zadnje doba dočuti, da će se to društvo naskoro razpasti. Ne znam koliko je na tom istine, ali to je svakako žalostan.

Osim ljudih, koji se lieće u Beču, nagriženo bijaše mnogo pasa.

Društvo odvjetničko i bilježničko čimevniku, koje imade svoje sielo u Celju, obratilo se sa posebnom okružnicom do svojih drugova u Istri i Dalmaciji, da bi i ovi pristupili k družtvu i tako skupno radili za zajednički boljak. Ako bi se u Istri i Dalmaciji našlo dovoljno članova, društvo bi tada poduzeo shodne korake, da se što prije u Splitu ili gdje drugdje sazove glavnu skupštinu, na kojoj bi se dosadana pravila tako promjenila, da bi obuhvaćala Istru i Dalmaciju.

Hvalevredan predlog. Zagrebački „Obzor“ br. 115. od dne 20. t. m. stavlja pod naslovom „Brzojavni pozdravi osječkoj Lipi“ sljedeći halevredan predlog: Neima Hrvata, koji, ako mu bude moguće osobno, nebi barem duhom prisustvovao kod posvete osječke „Lipe“ na taj dan narodne slave u Osiku, glavnem gradu ravne Slavonije, u gradu, za koji se može reći, da se je netom prenuto iz mrtvila, da hrvatskom dušom diše i živi. U tom gradu bili će na Duhove svako hrvatsko srce, pa će tako vrlo mnogi svoje odusevljene očitovati brzojavnim pozdravom. Tim povodom dobivamo predlog iz občinstva, nebi li bilo shodno, da se brzojavni pozdravi „Lipi“ namene u dobrovornu svrhu, naime svatko, tko želi hrvatsko narodno slavlje „Lipe“ pozdraviti, neka pozdrav napiše na poštansku doznačnicu, a novac, koliko bi taj pozdrav stao, istom doznačnicom pošalje na „Lipu“ i to za rodoljubno družvo sv. Cirila i Metoda u Istri. Takvi pozdravi morali bi stići još na dobu*, da se mogu na samoj svečanosti pročitati, čime će se samo uživati to narodno slavlje. Predlog je svakako lep i mi ga sverđno preporučujemo svim svestnim i rodoljubnim Hrvatima.

*) Našim prijateljem u Istri, kojim će ova viest prekasno stići, preporučamo, da privatre gornji predlog, pa i nestrašno doznačnicu baš na samu svečanost. Op. ured. „N. S.“

Sastanak abiturlenta na Rieci. Halevredan običaj zavladao je medju hrvatsko-slovenskim mladićima, koji svrše gimnaziju i polože maturu (abiturienti), da se sastaju jedne godine u jednom, druge u drugom hrvatskom ili slovenskom gradu.

Ove godine sastati će se hrvatski i slovenski abiturlenti na Rieci, kamo ih pozvane njihovi drugovi sa hrvatske gimnazije na Sušaku. Kako pišu hrvatski listovi, izpasti će ovogodišnji sastanak abiturlenta u svakom pogledu lepo. Do sada prijavilo se osmoškolaca, koji polažu izpit zrijetosti (maturant) dostatan broj sa raznih gimnazija, osobito iz nutarnjih hrvatskih i slovenskih krajeva, koji žele viditi naše more i naša mjesta uz more. Hrvatski maturanti Šušačke gimnazije zauzimaju se mladenačkim žarom, da svojim drugovom boravak na Riecti dugi u sladkoj uspomeni ostane.

Družtvene

Konekt na dan skupštine „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“ vršiti će se u prostorijah „Zore“ u Opatiji po sljedećem rasporedu: 1. Erichs: Ouverture „Sarafan“. Svira glazba; 2. F. S. Villiar: „Slovenac i Hrvat“. Pjeva zbor; 3. Jelotov-Emin: „Stari kapelan“ (Lecture à vista). Gosp. Ign. Boršnik; 4. a) Wienawski: „Romance“. b) Sarasate: „Ciganski motivi“. Izvadja na glasuna uz pratnju glazbe koncertni majstor gosp. B. Brož; 5. N. C.: „Kako, da ga docekam“. Solo-prizor. Gđa. Ljerka pl. Šram; 6. I. pl. Zaje: „Zrinjsko-Frankopanka“. Pjeva zbor; 7. Jaroslav Erben: „Povodni mož“. Gosp. Ign. Boršnik; 8. Ivanov: „Posjet“ (Dialog). Gđa. Ljerka pl. Šram i gosp. Ign. Boršnik; 9. Sinetana: Prvi dio iz kvarteta: „Iz mojeg života“. Allegro vivo apassionato. Izvadaju članovi ljetište.

glazbe: Violin I. g. B. Brož; Violin II. g. A. Gervais. Viola g. A. Soukup. Cello g. dr. Jirat; 10. F. Ž. Miler: „Galubovi“. Gđa. Ljerka pl. Šram; 11. A. Hajdrich: „Jadransko more“. Pjeva zbor; 12. Kotyoshi: „Gospodar“. Šala u jednom činu. Gđa. pl. Šram i gosp. Boršnik.

Pedražnica sv. Cirila i Metoda u Boljanskemu polju obdržavati će na duhovski ponедjeljak dne 27. o. m. točno u 3 1/2 sata posle podne u kući obč. glazbe g. Jakova Buretića u selu Mandići kbr. 137 svoju glavnu godišnju skupštinu sa sledеćim rasporedom: 1. pozdrav predsjednika; 2. izvješće tajnika; 3. izvješće blagajnici; 4. izbor novoga odbora; 5. izbor delegata za glavnu skupštinu države; 6. možibitni predlozi.

Banka „Slavija“. Životni odjel tog razgraničenog českog društva sveduči se napredno razvija, tako da se već ubraja u prva takva društva. Za prošlu godinu predloženo bijaše ponuda 5638 na glavnici od K 15,632,000, a od 1. siječnja do 30. ožujka 1901. predložene su 1523 po-nude na osigurano glavnici K 3,478,000. Izplaćeno je bilo osigurane glavnice za g. 1900. K 1,057,095,74, god. 1901. za mje-sec se slijedi do ožujka pako K 320,463,75. Za obstanje banke bilo je ukupno izplaćeno glavnice K 66,195,901,65. Pričuvne zaklade izkazuju koncem godine 1900. K 22,914,972,90. „Slavija“ kao društvo uza-jumno dijeli sav dobitak članovom. Na loj dividendi bijaše dosad izplaćeno članovima osigurnicima K 812,291,84.

Književne:

Sjedinjenje hrvatske i slovenske Matice. Ugledni slovenski mjesecišni „Ljubljanski Zvon“, donosi iz pera odličnog slovenskog pjesnika Aškerca važan predlog, koji bi, ostvaren, mnogo, dopri-neo k sbljenju hrvatskoga i slovenskoga naroda, pogolovo njihove inteligencije. Goveoreći o djelovanju „Slovenske Matice“ dolazi g. Aškerce do zaključka, da ona niko ne može odgovarati svim potrebama i zahtjevima slovenske inteligencije. Naša inteligencija mora što prije doći do osvjeđenja — veli pisac — da za našu znanstvenu moobrazbu ne dostiže sama slovenština, makar nam je mila i draga. I tako slovenska „Matica“ sama i buduće neće moći vršiti medju nami literarno-kulturne misije, ako se ne sduži u to ime sa „Maticom Hrvatskom“. Zato predlaže, da se obe „Matice“ tako slože, da će članovi jedne i druge dobivati knjige obili društva. Iznice, da su Slovencem potrebnije knjige hrvatske „Matice“, nego li Hrvatom slovenske „Matice“, jer ih hrvatska „Matica“ može izdati i više i za-nimivijih. Tako će oba naroda vidjeti, da su za pravo jedno tielo, da su vezani jedan na drugog i da se medjusobno trebaju. U to ime, neka bi odbori obili Matice stupili još ljetos u dogovor, pa pošto je važna strana u tom pitanju finan-cijalne naravi, to bi se imali posebni pod-abituri u svakom pogledu lepo. Do sada prijavilo se osmoškolaca, koji polažu izpit zrijetosti (maturant) dostatan broj sa raznih gimnazija, osobito iz nutarnjih hrvatskih i slovenskih krajeva, koji žele viditi naše more i naša mjesta uz more. Hrvatski maturanti Šušačke gimnazije zauzimaju se mladenačkim žarom, da svojim drugovom boravak na Riecti dugi u sladkoj uspomeni ostane.

Gospodarske: Koju odojčad treba ostaviti za hranjenje? Izleže li prasica samo malo mladih odojčaka, znak je, da su si nerast i krmača bili u bližem rodu, što se možemo opažanjima najbolje viditi. Kada su si nerast i krmača u bližem rodu izleže krmača jednog do dva odojčka, dok na-proti taj parenja sa tujim nerastom izleže prasica, veću množinu odojčaka.

Samo se po sebi razumije, da svijedoči odojči su prikladni za odhranjuvanje. Ima bo medju njima takovih, koji su ljeni, miltavi, te samo iz nužde isaju mater. Takovi odojči su slabici, pa se može predmetivati, da imadu u sebi kakovu or-

ganjsku pogriješku. Ovakovi odojči nisu sposobni za odhranjuvanje, pa je najbolje, da se zakoluju i potroše. Imade i takovih odojčaka, koji su već u počeku vrlo osjetljivi na krušu i vjetar — i takovi bivaju vrlo riedko jakači, prenješi su, slabici trebaju pomnu njegu. Imade nadalje i takovih, koji su vrlo strašljivi, tako, da kod svakog jačeg štropota padaju na zemlju. Takovi su previše nemirni i nervozni a da ih se može valjano odhraniti. Za odhranjuvanje neka se izaberu oni, koji su vrlo proždrljivi, jer se time pokazuju, da imadu dobru probavu; takovi odojči nisu izbirljivi u hrani, jedu sve što im se dade. Kad izbora tog neka se nadalje pazi, da se uzmaju takovi odojči, koji nisu prama zimi, vjetru ili kruši osjetljivi, koji ne hjeze odmah u svinjac čim malo zahladiti. Ovakovi odojči prikladni su za odhranjuvanje. Nemirni i nervozni odojči neka se ne odhranjuju, već onakovi, koji su živalni, jer će se odhranjuvanje na njima izplatići svakomu gospodaru.

Nar. Gosp.

Upotreba gnoja od živadi. Ljeti kada je život manje u kokosinjacima treba jedan put na tjedan, dočim zimi, kada je ona tako rekut’čitav dan u kokosinjacima treba tri puta na tjedan pod pretince na kojima sjedi nasipati suhe zemlje, treseta, vapna u prahu ili pepela, te tu masu svakili 14 dana pobratiti, staviti ju na subo mjesto gdje ju treba marljivo premetavati. Tim postupkom dobije se valjani, brzo djejući gnoj, tako, da ga se može kao umjetni gnoj sa dobrim uspjehom razbaciati po polju i livadi. Posjednici vrtova mogu takav gnoj nasipati u bačvu, te na njeg nalići vodu i gustom kašom, koja se onda dobije poljevati klijalištu, koja se moraju prekopati kada se iz poljevanja osuše. — Isto tako dobro djeluje takova kaša njesto doduše rjedja na livadama, voćkama ili biljinama osobito onda, kada je pomješana sa tresetom, jer treset čini hrušus, koji je tako nuždan nasadima drveća. Treset se poljeva sa kašom od živadnog gnoja tako dugo, dok se je ne zasiti, čemu se u što većoj množini po-mješa zemlje, te se takovom smjesom onda gnoji drveće i to tako, da s istom mora biti pognojeno korjenje. Tim postupkom poslaviza se, da zemlja postaje rabiom, ostaje toploim i vlažnom, tako, da korjenje za velike vrucine imade dovoljno vlaže, jer treset zadržava uvek dovoljno vode u sebi. Naravski, da i poljevanje drveća, koje je posadjeno u takovu tresetnu zemljinu izstajaži iz navedenih razloga. Takovo tlo takodjer ne dobiva uslijed poljevanja ili kiša koru što se češće događa kod tvrdih tla. Mali korjeniči — sisaljke po-žudno se upijaju u treset, razgranuju se uslijed česa im je moguće primati mnogo hrane u se. Posto pak treset, koji je po-mješan sa zemljom jako izlučuje sastojne kaše od živadnog gnoja i razdieluje ih, to se nije bojati, da će nastati prejako izlučivanje hranivih tvari, koje bi mogle korjenima škoditi.

Nar. Gosp.

Razgovor
mej Lucom i Marom za vadi u Rakiju.

Luka: Baš mi je draga, da te vi-dim ovđi, čes mi stogod povidati od na-sega komuna, zač ti čuješ čuda stvari od tvoga muža.

Mara: Moja draga kumo, ja ču ti malo novih stvari povidati, zač je najbolje držat zajik za zubi — tako se čovik ni-komu nezameri.

Luka: Barem čes mi kazati ako je istina, da kame poslati ča našega impiegata.

Mara: Vero neć sam čula, ma pravo neznam je istina ali nije zač znati, da impieg stori svoju dužnost.

Luka: Ma da kopa pod njim janu neka žena.

Mara: Bit će i to, ma da bi ta nas plačnik puluh u talijanski rog, nebi mu se nič travnjalo.

Luca: Ter ni poli nas lipa sestro moja njenoga Talijana.

Mara: Ni vero Talijana ne, ma je dosta talijanskih podrepnic.

Luka: Po pravice oni, ki dobivaju i ki steju on smradni list onega talijans-kega prodanca iz Matulj, nisu drugo nego talijanske podrepnice.

Mare: Ali nikoji da ga primaju a neznaju ni čitali ni pisati.

Luka: Ma su vero znali zač su ho-dili va školu na Blaz, kako mi je povidā pokojni malinar, kad sam još bila mala pastrica.

Mare: Ma ča da će biti te kume-dije i potle novih izbora va ten blaženem našem komunu?

Luka: Vero bolje neće biti ako naši ljudi neprogledaju.

Mara: Tako te nam pisati još i naprid talijanski.

Luka: A će vero raje i kinezki nego lipo po našu ale po hrvatski.

Luka: Vero neka da.

Očitovanje.

Teta „L'Istria“ i njezini dopisnici prama meni imaju uvek „smolu“. Niti jedne još nisu pogodili, svaki put „pre-visoke uzele“. U broju 984. tog listića od 4. t. m. pod naslovom: „Agitazione per l'introduzione del glagolito nelle chiese“ htijeli dobre mi poznati lisički inspi-rator ove i svijuh ostalih vesti u novinah proti meni opela svoj osvijelljivi žuč izliti.

Poznam Vas dobro! Zašto ne igrate otvorenim kartama? Jer znate predbro, da onda biste „coppe“ dobili, kaošto ste ih opetovali, gdje se je htjelo istinu čuti i slušati, te pravicu kroviti. Dá, dá, naj-ugodnije jest lagati i kleverati u novinah, i to u onih, kojim se blizu nemože.

Dajmo! semper aliquid haeret!

Šram Vas bilo, podli denuncijanti! Ob odnosnoj molbi za glagoliticu dozna stopry mjesec dana poslije, nego je bilo o poslana, i to putem Po-reča. Bio sam sve ono vrieme radi bolesti odsutan. Od moje strane dakle nema ni traga „felonije“, kad međutim imate Vi, infamni kleveruci, pune kože šta nositi od blatinili Vaših a ne mojih „peripezie poliziesche“, koje su častno zá — me, a sramotno za Vas svršile. U laži su kratke noge, gdje ista ruča, tamo ne večera. To je opravo piramidalna drzovitost ili ludost, da opet izazivate!

Sabljavan vrhu sablazni! I to se sve mirnim okom gleda. A tko polag svega toga pati? Javna moralta, i ugled auktorite-te. Nemoje misliti, da je narod slije, da svega toga nevidi, da ne opazuje, i ne sudi! Dakle, videant consules! — Brutalni terorizam može samo predstavili pričinjeni mir pred stalnom oljom.

Što napokon „L'Istria“ brblja o basni „d'una specie di lega poco ortodossa... contro questa Curia Vescovile“, nemorem, da ne uzkliknem: blebetuso, kleveći barem što vjerojatna, jer što ble-beče preveć je glupo! Ob ortodoksi i dužnostima prama svojemu biskupu ne-primam lekciju od nikoga, izvan od crk-venih svojih poglavara.

Opažam napokon, da ne očitujem to, jer bi mi bilo žao, da me „L'Istria“ napada. Ne, baš protivno! Najžalostnije što se katoličkom svećeniku dogoditi može jest, ako istoga liberalne no-vine hvale.

Izpravljam laži i kleverete, u rečenom listu prama meni nagrdnute, ovdje stoga, jer mi nije ni malo brige, što o meni misle i sude oni, koji duševnu svoju hranu iz „L'Istria“ crpe.

Bader na; dne 15. maja 1901.

Fran Grcic,
čupnik.

Filijalica

C. kr. priv. austro-reditnoga zavoda

za trgovinu i obrt u Trstu

prima:

Uplate u krunama

za predobovom od 4 dana po 2 1/4%

" " " " 3 1/4%

U pismu na ime za predob. od 4 dana po 2 1/4%

" " " " 3 1/4%

U napoleoni na pismo sa predob. od 30 d. po 2 1/4%

" " " " 30 " 3 1/4%

" " " " 3 m. " 2 1/4%

" " " " 6 " 2 1/4%

Okržni odjel u krunama.

raspodjeljiv smješta, 2 1/4% na svaku svetu.

Kruna i napoleoni u tekućem računu.

Uvjeti se sklapaju prigode već prema roku

predobjava.

Izdaje doznačnice

za Beč, Budimpeštu, Brno, Karlovo varo, Riesku,

Lavov, Prag, Reichenberg, Tropava, kao također

za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradac, Sibinj,

Inozemstvo, Celjevo, Ljubljana, Linc, Olomuc, Saaz

i Solinograd bez troška.

Bavi se kupnjom i prodajom divisa,

novca i vrednosnih papira.

Prima uplate određaka, izvučeni vred-

nosti kano i uplate svake vrste.

Daje predujmove na Warrants i

vrednosti uz najumjestni uvjet. Preduj-

move otvara na dokumente za London, Pariz,

Berlin i druge trgovine po vrlo umjetnih uvjetih.

Kreditna pisma izdaje za kojigod trg.

Uložci u pothranu.

Primaju se u pothranu vrednostni papiri, zlatni i

stebni novac i bankovi papiri. Uvjeti se mogu

doznati obrativ se na blagajnu zavoda.

Trst, 1. kolovoza 1900.

Mjenbenje naputnicice.

Blagajna zavoda izplaćuju mjenbenje naputnicice

talijanskim lirama ili u krunama

po danjem tečaju.

Trst, 1. kolovoza 1900.

POZIV

na treću redovitu glavnu skupštinu sto će
se držati dan 3. junija t. g. u 9 ura prije
podne u občinskom uredu u Buzetu.

DNEVNI RED:

1. Izvješće upravnoga odbora.
2. Obraćan godine 1900.
3. Izvješće nadzorničstva.
4. Što tko predloži.

Posljednjih osam dana je svakom
prosto pregledati račune izložene u pi-
sarni dr. Matka Trinajstića, odvjetnika u
Buzetu.

Buzet, 15. maja 1901.

Buzetsko društvo za štedovu i zajmove.

Upravni odbor.

SKLADIŠTE
dalmatinskih vina
 i maslinovog ulja.

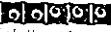
Šaljemo na zahtjev cijevke svake vrste dalmatinskih vina i maslinovog ulja. Cijene su jako
snižene.

Vino opremamo u sudovima od 56 l. napred.
Velike narudbe aliđe ravno iz Dalmacije.

POLA, Sa Storanjem
Via Ostilia 31. Ant. Tranfić i drug.

Prodaje se posjed

na cesti u Loberiki, pokraj Pule. — Isti se prodaje
cijeli ili na polovicu uz vrlo povoljne uvjete. —
Pobliže se viesti dobivaju u tiskari.

 Restauracija

ŠEPUKA - PAZIN

sa sobami za prespavanje
preporuča se

p. n. občinstvu i putnikom za mnogobrojan
posjet, obećajući uvek najčitiju poslužu
uz dobar domaću kuhinju te razna zdrava
i kriptka vina. Dobiju se također de-
sertna vina, likeri i slastice.

Sve rodoljube ujedno molimo, neka
zahvaljuju „Mašu Slogu“ po svih kavama
i gestionačima koliko u Pulji toliko Izvan iste.

U pismu na ime za predob. od 4 dana po 2 1/4%

" " " " 3 1/4%

U napoleoni na pismo sa predob. od 30 d. po 2 1/4%

" " " " 30 " 3 1/4%

U napoleoni na pismo sa predob. od 30 d. po 2 1/4%

" " " " 3 m. " 2 1/4%

" " " " 6 " 2 1/4%

Okržni odjel u krunama.

raspodjeljiv smješta, 2 1/4% na svaku svetu.

Kruna i napoleoni u tekućem računu.

Uvjeti se sklapaju prigode već prema roku

predobjava.

Izdaje doznačnice

za Beč, Budimpeštu, Brno, Karlovo varo, Riesku,

Lavov, Prag, Reichenberg, Tropava, kao također

za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradac, Sibinj,

Inozemstvo, Celjevo, Ljubljana, Linc, Olomuc, Saaz

i Solinograd bez troška.

Bavi se kupnjom i prodajom divisa,

novca i vrednosnih papira.

Prima uplate određaka, izvučeni vred-

nosti kano i uplate svake vrste.

Daje predujmove na Warrants i

vrednosti uz najumjestni uvjet. Preduj-

move otvara na dokumente za London, Pariz,

Berlin i druge trgovine po vrlo umjetnih uvjetih.

Kreditna pisma po vrlo umjetnih uvjetih.

Uložci u pothranu.

Primaju se u pothranu vrednostni papiri, zlatni i

stebni novac i bankovi papiri. Uvjeti se mogu

doznati obrativ se na blagajnu zavoda.

Trst, 1. kolovoza 1900.

Mjenbenje naputnicice.

Blagajna zavoda izplaćuju mjenbenje naputnicice

talijanskim lirama ili u krunama

po danjem tečaju.

Trst, 1. kolovoza 1900.

POZIV

na treću redovitu glavnu skupštinu sto će
se držati dan 3. junija t. g. u 9 ura prije
podne u občinskom uredu u Buzetu.

DNEVNI RED:

1. Izvješće upravnoga odbora.
2. Obraćan godine 1900.
3. Izvješće nadzorničstva.
4. Što tko predloži.

Posljednjih osam dana je svakom
prosto pregledati račune izložene u pi-
sarni dr. Matka Trinajstića, odvjetnika u
Buzetu.

Buzet, 15. maja 1901.

Buzetsko društvo za štedovu i zajmove.

Upravni odbor.

SKLADIŠTE

dalmatinskih vina
 i maslinovog ulja.

Za vaku ruku činu od for. 2:85
može se dobiti krasna gravirana poklopacem,
točno udešen za 3. god. jamstvo i tok.

1 okusa iz goldina ili nikela sklepna verzika sa

privjeskom. Pariski sustav.

1 gija za ovratnicu iz goldina sa imit. brillanti.

1 par pozlaćeni puceta za esce. Znak „Garantia“.

goldini-oprak puceta za kavu i ovratnike,

sastojeci se od 5 komada.

1 par nastavki iz čistog srebra, službeno punciranli.

1 goldini-prsten sa okusu, kamenom.

1 maljano žepno ogledalo u toku.

Ovični etonitni vrednostni i krasni predmeti skupa sa anker. rem. satom

zatvoren za for. 2:85 ne ponude ili postav

unaprijed novac, aližne tvrdke.

Bogato ilustrirani Popis svakovrsnih dra-

gacičnih predmeta ilje se bađava i prosto pošte.

Primoju se preprodavati i agenti.

BRAĆA HURVIZ

Izvozna kuća, Krakov, Stradom 17 (Austrija)

Sto nije u volju, prima se natrag u roku od

8 dana i novac se povrata, te je time izključena

za kupcu svaka pogreška.

Bogato ilustrirani Popis svakovrsnih dra-

gacičnih predmeta ilje se bađava i prosto pošte.

Primoju se preprodavati i agenti.

Prodaje se posjed

na cesti u Loberiki, pokraj Pule. — Isti se prodaje

cijeli ili na polovicu uz vrlo povoljne uvjete. —

Pobliže se viesti dobivaju u tiskari.

na sobami za prespavanje

preporuča se

p. n. občinstvu i putnikom za mnogobrojan

posjet, obećajući uvek najčitiju poslužu

uz dobar domaću kuhinju te razna zdrava

i kriptka vina. Dobiju se također de-

sertna vina, likeri i slastice.

Restauracija

ŠEPUKA - PAZIN

sa sobami za prespavanje

preporuča se

p. n. občinstvu i putnikom za mnogobrojan

posjet, obećajući uvek najčitiju poslužu

uz dobar domaću kuhinju te razna zdrava

i kriptka vina. Dobiju se također de-

sertna vina, likeri i slastice.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinh.

Preporuča se toplo rod

talijanski, u njih odjelih u hrvatskom jeziku;

obzirom na činjenicu, da polazi tamo pučke škole upravo radi toga, što je naukovni jezik talijanski, koji nepoznat vedića djeca, jedva 60 po sto školske djece;

obzirom na daljom činjenicu, da su mnogi stanovnici izazili želju i mjestne oblasti stvorile zaključke, da se uvede hrvatski jezik u tamošnje škole;

obzirom na okolnost, da je po nekom provedenom popisu pučanstva, u koliko su uspjeli istog poznati, 80 po sto tamošnjih stanovnika priznalo hrvatski za obični jezik, a samo 20 po sto talijanski, i da pripadaju oni još u većem postotku hrvatskoj narodnosti, te da imaju kao takovi nepovredljivo pravo odgojiti se u svojem jeziku i da im se potrebita sredstva za ugoj u njihovom jeziku pružiti mora (Članak 19. državnih temeljnih zakona od dne 21. decembra 1867., Br. 142.);

konačno obzirom na to, da ima o naukovnom jeziku u pučkih školama, sa slušav one, koji školu uzdržavaju, odlučivati c. k. zemaljska školska oblast unutar zakonom opredijeljenih granica (§ 6. državnog pučkog zakona);

uslobadaju se podpisani stavili upit na njegovu preuzvišenost gospodina ministra bogoštovija i nastave;

„Je li njegova preuzvišenost voljna uputiti c. k. zemaljsko školsko vijeće, za Istru i Trstu, da uredi naukovni jezik na pučkim školama u Velenju Losinju u tom smislu, da budu djeca hrvatskoga jezika u tom jeziku podučavana?“

Pošto bijaše jedaka interpelacija već dne 17. marca 1896. stavljenja, ali se nije u tom pogledu ništa poduzeo, uslobadaju se podpisani stavili dalje pitanje:

„Je li njegova preuzvišenost voljna podredjene oblasti uputiti, da ovo pitanje se prije konačno riješi?“

U Beču, dne 9. maja 1901.

Spinčić, dr. Ploj, Perić, Šupuk, Berks, dr. Klačić, Plantan, dr. Ferjančić, Pogačnik, Borčić, dr. Ferri, dr. Zaffron, Yuković, dr. Žitnik, dr. Ivčević, Blaškini, Pavšić,

DOPISI.

Občinski izbori u Velenju Losinju. Od tamo piše prijatelj dne 18. t. m. Javit' ču Vam se, gosp. uređenje, za sada samo sa nješkoliko riječi.

U predzadnjem broju veležaslužnog Vašeg lista, dajete izraza Vašem čudjenju, a vidi se, da i sumnjate, da za zadnji

znak za našu sveučilišnu omiladinu. Zar ćemo tako pomoći našem narodu? Ta ne znamo li, što se od nas u Istri očekuje, dok nas narod smatra svojom uzdanicom? Ne braćo, tako ne smije da bude. Mi smo pozvani u prvom redu, da narod prosvjetljujemo. Moramo, dakle, oko loga, i nastojati. Pune ruke imamo pošta na sve strane. Narod je bez škola, pa zar se nebi, neko koli, naš, koji bi za vremena ferija narod ili bolje njegova djeca poučavali u pisanju i čitanju? Odraslijima pak, držimo predavanja svaki iz svoje struke, i "bb" onom, što smo kroz školu i izvanje naučili. Zašljimo među narod, pa nas on neće izbjegavati, dovikujući nam, da ćemo ga prodati pod Hrvatsku, i da smo plaćeni, nego će se sve to više k nama priznati, vjerovat' će nam i ljubiti će nas. Spoznati će, da smo mu u istinu prijatelji, i da se ne stramoj, s njim občiti, time ćemo se, najbolje, odužiti svojoj domovini.

U tom će nas pomagati Bog i Hrvati!

“Jedan sveučilištarac.”

obči izbori u Velenju Losinju nisu prošli u hrvatskom duhu, kad se uspjehu tih izbora veseli tržački „Piccolo“, zagriženi i ljuti protivnik svega, što samo diše hrvatsinom. Imadele i pravo, gosp. uređenje, i da se čuđite i da sumnjate! Talijanski list kaže: „Izborni čin završio je pod punim skladom i bijahu izabrani bez borbe predloženici gradijanskog odbora“. Koliko rječih, koliko krupnijih laži. Ponajprije izbori pokazuju prije sve, samo ne volju naroda, a drugo nije istina, da je niti obstao kakav gradijanski odbor, kakogov si zamislila dopisnik tržačkog talijanskog lista.

Evo što je na stvari. Predstavnici hrvatske stranke dogovorili se međusobno nješkoliko dana prije izbora, te sporazumno i jednodušno ustanovile svoje kandidate za skore obči izbore, među koje uvrstile samo jednoga koji ne pristaje uz Hrvate, toboljnjeg neutralca. — Učinile dakle listinu naših predloženika i toliko cedulju za sva tri tiela, koliko je po prilici bilo naših izbornika, kad najednom dan pred sam izbor, puči glas, kao iz vedra neba grom, da su dvojica koji su se držali vodjama ovog hrv. puka, i do zadnjega časa s našimi bili u dogovoru, učinili kompromis sa najvećim ovde pravilnikom na same hrvatske već i katoličke stvari, kako ju mi shvaćamo, ne ovaženi na to a ma baš od nikoga, učinile to posve na svoju ruku. Nećemo za ovaj put kritizovati postupak taj ni napominjati imena osoba, samo velimo, da svaki ovde i u okolici, koji poznava odnosa, čin taj posve odustuje, jer se za sigurno znade, da tobožnji Talijani, nebi bili dobili nijednoga svoga, nezastupnika, što su oni i sami znali dobro, za to se nisu usudili stupiti samostalno na biralište već su spomenuto dvojicu ulovili u zamku svoju, a s kojeg razloga dali su se ovi nasamariti, neproutaćivo je; možemo samo nagadati, ali reći ne možemo stalno ništa. Razlozi, koje oni navadaju za izpiku toga čina, ne vriede ni pol šupa boba. — Najednom dakle upišuće cedulice sa našim kandidatima i preko noći učinile druge, koje su kod izbora turali u ruku smetenom narodu. Gospoda su sami, bez da su za to pitali a ma same petoricu naših izbornika, sastavili drugu listinu kandidata, t. j. kompromisne predloženike, a kako je narod ovde još u mnogom neupućen, nije se znao niti mogao snati, kad je vidio, da su ga ostavili na cijelini dvojica, u kojih se je najviše pouzdavao. Stvar stoji i svakako, da je način odbora i predloženiku ovu jednodušno odsudio. To sada uvidjuo dobro i oni, koji su ju stvorili, pa objećaju i govore, kao da bi se ta stvar da donjekle popraviti, pa radi toga niti nećemo, za sada potanje kritizovati dogodaj ovaj, dok ne vidimo, što će nam skora budućnost doneti, već ćemo se poslije toga osvrnuli obširnije na izbore ove. Konstatujemo samo to, da se tržački talijanski list ima pravo veseliti ovomu, ali opet nije istina što govori o nekakvom „Pieno accordo“ toboži izbornika, i što govori o njekom „Comitato cittadino“. Gradijanski odbor, kako smo gore dokazali, nije niti obstoja, već je kompromis bio često samo dvojice tobože sa strane Hrvata sa jednim neutralcem, (?) te sa B. sa strane Talijana, što najbolje dokazuje to, što od toliko stotina izbornika glasovalo je u sva tri tiela u svem 35, slovom trideset i pet izbornika sa svim i punomoći!

I to je dakle taj podpuni sklad i jednoglasan izbor!

Franina i Jurina.

Fr. Pepić mi pise z Reki, da su tamo naši pricipali i kapitani ineli neko velo slavlje, da je bilo na njihov palace i na vaporeh se puno ungarežekh bander.

Jur. Zač su trebeda slavili samo prvi del svojih imena, ma čes benj videt, kada budu slavili drugi del, onput te biti samo naše hrvatske banderi.

Fr. Ma sada di ni bilo Bog ubil te.

Jur. Dragi ti, piši lepo malemu, neka se on va ti posli nepača, zač on tegu nerazume.

Fr. Ča čes mu no, kada on vavek bali za to blaženo hrvasko!

Razne vesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Dne 20. t. m. saštale su se u Beču obje delegacije, kojim je zajednička vlada predložila proračun i svoje izvještaje. U austrijskoj delegaciji dali su o sebi prvi put glas njemački radikalci, koji su došli pomoći ostalim njemačkim strankama prvi put u austrijsku delegaciju. U ime tih Velikoničemama upitao je vladu delegat Iro, da li će naša monarhija posredovati između Englezke i južno-afričkih republika u interesu mira i na temelju hažake konferencije. U drugoj interpelaciji navališu bezobrazno bosanske čete, koje su Niemcem zazorne, što su prošle godine po višem nalogu morale posredovati kod nemira u Gracu. Veliko-Niemei pitaju vladu, hoće li učiniti potrebite korake kod velevlasihi, koje su podpisale berlinsku ugovor, da se Bosna-Hercegovina konačno utjelove Ugarskoj.

Ove interpelacije ostavili će stalno ono vrieme, koje su i našle. Austro-Ugarska nije se do sada mješala u englesko-afričke poslove niti će se bez dvojbe ni od sada. Englesko-afrički spor čeliži bez dvojbe svaki prijatelj mira i slobode, nužno je svakoj državi uplatiti se u tuđe odnosa neće li, da svojem posredovanju zadobije vrljinosti i oružjem, kad bi njezin posredovanje naišlo kod ratujućih stranaka na odpor. Za takav slučaj nije naša monarhija ni spremna ni voljna vaditi kostanj iz ognja za drugoga.

Što se tiče utjelovljenja Bosne Hercegovine u Ugarskoj, odnosno u Hrvatskoj, kojog one zemlje po božjem i ljudskom pravu pripadaju — to mogu biti njemački vikači uvjereni, da nisu svojom interpelacijom ni za vlas pospješili utjelovljenje onih zemalja ni k jednoj ni drugoj poli monarhije.

Dne 19. t. m. primio je odbor carevinskog vijeća za vođene puteve prvi paragraf odnosne vladine osnove. Taj paragraf govori o gradnji kanala između Dunava i Odre, kanalu između Dunava i Vltave, plovilbenog kanala Dunav—Odra k srednjem Labi, kao što i o plovilbenoj svezni putem kanala između Dunava-Odre sa poriječjem Visle i do jedne plovilbene pruge Dunajstra. Gradnja ovih kanala pada na državu, kojoj će interesovane pokrajine doprinesti jednu osminu stroška. O pitanju gradnje kanala između Dunava i Trsta razpravljala je na zadnjoj svojoj sjednici i trgovacko-obrtnička komora u Trstu. Ova je zaključila pridružiti se molbi trgovacke komore Dolnje Austrije, koja se u tom obziru već obratila na au-

strijsku vladu. Konačno je zaključila pozvati i zastupstvo grada Trsta, da se i ono zauzeće kod vlade za povoljnije rješenje ovog pitanja.

„Slovenski Narod“ donosi iz Beča vijest, da se je tamo ustrojio Jugoslavenski napredni klub, komu pripadaju četiri slovenski i dva srbska zastupnika na carevinskom vijeću. Klubskim predsjednikom bijaše izabran dr. Ferjančić a podpredsjednikom dr. Kvekić. Tako tu smo srećno došli uslijed nesretnih prepričaka između Slovenaca, do tri kluboža na carevinskom vijeću.

Predlog „Hrvatsko-slovenskoga kluba“ na carevinskom vijeću, da bi se osnovala skupna parlamentarna komisija za sva tri slovensko-hrvatska kluba — odbio je klub komu je na čelu dr. Šusterić i koji se nazivlje „Slavensko središte“.

Klub čiste stranke prave razpravljao je ovih dana o poznatom predlogu stranke prave, da se slože sve hrvatske opozicionalne stranke. Kod razprave izjavilo se više govornika proti svakom dogovaranju sa pravaši i sa neodvisnom narođnom strankom, te se bojimo, da neće ni sada doći do toli željene sloge opozicionalnih stranaka u Hrvatskoj. Uime neodvisne narodne stranke priobčio je zastupnik dr. Mazzura klubu stranke prave, da je klub neodvisne narodne stranke voljan sudjelovati na to, da se sloga proširi na sve opozicionalne klubove i stranke u Hrvatskoj.

Srbija. U mladoj kraljevini umirše se ponešto duhovi nakon prvotnog iznenadjenja o netrudnosti kraljice Drage. I na dvoru, da su zavladali redoviti odnosi. Kraljica Draga boholovala je zadnjih dana te živjela daleko od širih krugova. Sada se je opet oporavila te se pokazuje svojem okolišu. Po najnovijih vestih smatra se već dogodaj o netrudnosti kraljice Drage kano prošlim činom. Ono pitanje bijaće pitanje srpske dinastije ni posto srpska diplomacija. To pitanje objesili su na veliko zvono bečki i budimpešanski prijatelji pokojnoga razkralja Milana hoteli tim učinili sav upliv Srbije u inozemstvu. Ovim podmuklim dušmanom Srbije u Slavenstvu bijaše i jest zazorno što u Srbiji nevladaju više nijihovih prijatelji i što se je mlada kraljevina oslobođila bečkog i budimpešanskog štiničiva. Njih peče silno, što se je Srbija podložila uplivu Rusije — svoje naravске štine, oslobođiteljice i dnevne dobrotvorne. Rusija nije izgubila svoje bladnokrvnosti napraviti Srbiji ni sada povodom nesretnog dogodaju na biogradskom dvoru. Protivnici Srbije bacile u svet vijest, da je srbsko ministarstvo dalo ostavku, jer da neuživa više prijateljstva ruske vlade. Međutim vijest ta se neobistinjuje. Iz Biograda javljuju naime, da sadašnje ministarstvo ostaje na svojem mjestu, jer da uživa podpuno povjerenje kralja.

Bugarska. Parlamentarni odbor predložio je narodnom zastupstvu, da se stavi pod obtužbu biće ministre Ivančeva i Tončeva. Kneževina Bugarska razdieljena je novim zakonom u 12 upravnih okružja. Iz Skoplja javljaju, da je tamo povedena izzaga protiv 19 Bugara iz Kumanovskog okružja radi veleizdaje.

Rusija. Dne 18. t. m. priredila je u Metzu tamošnja vojnička posada svečanu paradu pred njemačkim čarskim supruži i pred ruskim poslanikom a na čest ruskoga cara Nikole, koji je onoga dana slavio svoj imenдан. Kad svečane goste napio je car Vilim u zdravje cara Nikole iz Petrograda javljaju, da je letos osobito slavljiv proslavljujući rođendan cara Nikole širom ogromne ruske države.

Španjolska. Ovih dana svršeni su u citavoj Španjolskoj izbori za narodno zastupstvo. Izabran je u svemu 230 liberalaca ili pristaša sadašnje vlade, 18 liberalnih odbadnika, 70 konservativaca, 15 konservativnih odbadnika, 15 republikana, 10 narodnih unionista, 21 neop-

visnjak, 6 karlista i pojedini pripadnici manjih stranaka. Ovih dana svršio je mladi kralj Alfons XIII. 15. godina i do godine biti će po španjolskom ustavu proglašen punoljetnim. Španjolski narod očekuje željanog velikog dogodaj, jer u velike sklon mladomu i ljubeznom kralju, koji je ovih dana za prvi put prisustvovan na konju vojničkim vježbama u okolini Madrija.

Mjestne:

radi dukevskih praznika, aličećeg saterka ne izlazi na list. Da cijenjene predbrojne edicije, prilažeće danasjem broju a tako i sličecem od petka prilog.

Prošt-dekan ovđešnog kaptola, monsignor Čleva, umro je jučer nakon kratke bolesti. Tih mu počinak!

Ispit zrelosti na ovđešnjoj c. k. njemackoj gimnaziji, započeli su ovog nedjeljka. Pismeni svršaju danas dočim će usmeni početi sa 13. srpnja. Ispitu se podvrglo sedam djaka, a med ovima su tri Slavjena.

Kršenje ugarsko-hrvatsko nagode u Puli. Ove dana stiglo smo više časnika hrvatskog i ugarskog domobranstva na naučni izlet. Sredju po podne položili su vjenac sa magjarskim vrpčama na spomenik admirala Tegethofa, te je i jedan čašnik držao govor u magjarskom jeziku. Nama se čini, da je hrvatskim domobrancem službeni jezik hrvatski, pa je čudno, kako na vencu nema ni traga hrvatskoj trobojnici, a niti se čulo par hrvatskih riječi, no sve prošlo kano kakva manifestacija madjarske ideje.

Poziv! Glavna skupština „Puljske podružnice družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“, biti će u nedjelju dne 26. svibnja na 10 sati, predpodne u Čitaonici. Razpored: 1. Podzav predsjednika. 2. Izvješće tajnika. 3. Izvješće blagajnika. 4. Posamčni predlozi. 5. Izbor novog odbora. 6. Izbor osadasnika na glavnu skupštinu. Gospodari članovi pozivaju se dakle uljedno, da mnogobrojno k skupštini pristupe.

Sokolski izlet, najavljen u posliednjem broju, biti će na duhovski ponedjeljak, i to u „Sokolsku uvalicu“, koja leži između Valelonge i Luzi na moru. U toj tihoj uvalici, gdje se posjelo maleno jezerce, pripravio je odbor svake vrsti zabava i iznenadjenja za svoje članove i njihove obitelji. Biti će tu utrka sa ladjama na vesla sa svojim liepim počastnim kolajnama, ne manje zanimiv bit će lov na krokodile. O pjevanju i glazbi ne treba ni da kazujemo, to već dolazi po sebi. A uz sabiraču raritetu, biti će cigana i Kineza, te prilikom vatrometa raznih Šala, koje sve nit ne spominjemo, držeć se one: Dodjite, pa vidjeste čuda.

Sastanak je u družvenim prostorijama o 2 sata.

Poručuju se obiteljima, da poneseu sobom kakav ogrizak ili što već pod Zub.

O d b o r .

Kršenje slagarskog tarifa ustanovilo se je u tiskari socijalističkog lista „Il proletario“ u Puli. Kršio se tarif time, što su listice izvršivala samo trojica slagara, radeći nad dolučeno devet-

četnito doh bez ikakove posebne odštete. Posredovanjem tipografskoga društva i Trstu ustanovio se faktat, da bi taj posao bili — a da u buduće pak moraju — izvršavati četvoricu slagara. Naravski da stvar nečini čest onima, koji su kao kolovodje poduzeća i vodje one stranke koja si je zapisa na zastavu izvođenje 8 satne dnevne radnje, dozvoljavali, da slagari rade više nego bi moralii, pa bilo to i na korist stranke. Kazu, da su slagari to činili na svoju ruku, a bez znanja stranke same, koja da u to ne utice. Je li moguće, da su bili slični, pak da toga nisu opazili?

Iz Pule nam pišu dne 20./5.: U koliko se, dragi uredniče, sjećam, zaključivalo se opetovanu na zadnjim skupština naše školske družbe sv. Cirila i Metoda, da se glavna skupština ne drži uvek u

Opatiji, nego svake godine u kojem drugom istarskom mjesetu, u svrhu da se skupštine učine pristupnimi i onim ljudima koji nemogu uvek da putuju u Opatiju, te i zate, da se i tim načinom doprinese k probuđenju narodne svestnosti. Zaključivalo se i zaključivalo, ali su žalbuče zaključci ostali mrtvo slovo. Molim Vas zato, da date prostora u cijenjenoj „N. S.“ ovim mojim opazkama, neki li potakle kojeg vanjskog skupština, da se i opet zauzme za tu stvar na dojdajućoj skupštini.

Druga opazka bila bi proti rasporedu sastanka, i ta mi se čini posve opravданom. Posjeće slike misle, od 10 sati u jutro do 3 sata posjeće podne, kad počinje skupština, nije nikako razpoloženo sa vremenom. Čini nam se, da bi bilo posve na mjestu prirediti skupni sobot. Gospod iz Opatije i u Voloskoga, znamo, priličnije je lično poći svojim kućama, pak i miru poblagovati, makar i podrimali, ali za vanjske goste naprotiv vrlo je neugodno u osamljenosti po Opatiji zivjeti. Kad nebi bilo skupnog objeda, moglo bi se priredit kakav izlet ili budi što, da se vremje upotriebi.

Jos bi imao koješta opaziti, n. pr. glede dana saziva, nu to prepustim skupštinom.

Kradnja na brodu. U našoj luci usidrena je c. i. k. oklopnača „Radetzky“, na kojoj se nalazi u službi kapetan Müller. Ovomu je netko ovih dana ukrao novca i dragocjenosti u vrijednosti od preko 1400 kruna. Kradnja bijaće odmah prijavljena i mjestnom redarstvu, koje traži marljivo tata.

Brijaljnicu u Puli biti će, uslijed dogovora vlastnika, zatvorene na drugi duhovski blagdan.

Pokrajinske:

Kotarska gospodarska zadružna i Buzetu držala je svoju godišnju redovitu skupštinu na 27. pr. m. Primili smo njezino zanimivo izvješće, te čemo ga čim prije donesti kao prilog.

Dne 20. tek. m. držao je u njegom vrtu poučno predavanje gosp. A. Štrekelj, urednik vinarskog i vrtinarskog lista u Trstu i pristav kod filoksernog odjela na njemstvu. Govorio je veoma lijepe o plesni ili lugu na trsu te o mejljiki ili peronopori. Zatim je učio i pokazivao kako se cipei amerikansku lozu na zeleno.

Slusatelja bio je velik broj sa svih strana občinske i ročke i bili su mu veoma zahvalni na pouci.

Po tom se vidi koliko bi se željno dao naš puk poučiti u poljoprivrednih stvarih, pa ipak ne dobiva željene pouke s nijedne strane! Kada će nam dati vlastu jednom te putujuće učitelje? Zar onda kada nam bude filoksera uništila sve?

Prva nesreća kod strijeljanja proti tuči u Istri dogodila se na 20. tek. m. kod sela Marinici u občini buzeljskoj. Za nevremena je pošlo strijeljati uz običnoga strijelca i drugih. S njihove neopreznosti upalilo se tri kilograma praha, te je ostalo jedno dijete od 10 godina mrtvo na mjestu a dvojica ranjena. Koliba je sva uništena. Taj žalostni slučaj neka bude za poučnim strijeljnim postajama. Neka strijelci neprispuste nikoga blizu kada strijeljaju i neka ne uporabe jedan mužan ili jednu patronu, dok nisu sve druge obredili, pače neka ju prije uporabe dobro obrisu i vodom ohlađe.

Velika nesreća. U našoj okolici kod tvrdjave „Barbariga“ bijaće zaposleno više radnika u podzemnih prokopih. Među timi radnici imade i naših zidara iz hrvatskoga primorja. Dne 20. t. m. poslije podne prenalaši su nekoj radnici benzlin, od koje im se nekoliko na tlo prolilo. Nakon toga dodjose na ono mjesto, gdje bijaće prolivena benzina, naši zidari Franje Car i Franje Muzerit rođeni u Hrvatskoj — sa svetiljkicom. Jedva se približavao rečenom mjestu, planu benzina te strašni plamen i dim zahvali obojicu

nestriniku. Na njihova viku dotreće dru-govi, koji ih izvukose na svjetlo, odakle bijahu odmah prenešeni u bolnicu u Pulu.

Nasi nestrini zidari su jaku opaljeni te se nalaze u težkom stanju. Odmah je povedeni izbriga, da se razvidi, tko je pucuzročio tu nesreću.

Občinsko zastupstvo Voloskog-Opatije. Na zadnjoj sjednici občinskog zastupstva Voloskog-Opatije, bijaće svedeno više važnih zaključaka. Na početku sjednice priobčio je načelnik, da će se sudbeno postupati proti klevetnikom, koji su očarali g. Podmeniku nadzornika občinskih stražara.

Zaključeno bijaće:

1. da se podnese molbu na c. k. pomorsku vladu u Trstu, da proširi opatijski mul i luku, koja je pretjesna za veći broj ladjia i parobroda, koji dolaze ljeti tamо;

2. da se uvede novi cienik za grobove i grobnice na novom groblju u Opatiji i na onom u Voloskom;

3. da se prozovu svojim imenom sve ulice i ceste u Opatiji i u Voloskom i to najviše onimi imeni, koja nose od starine;

4. da se imenuje počastnim gradjanom g. barunu Reyeru, koji je občini darovao svoju novu cestu, koja vodi na šetalište rumunjskoga kralja Karola;

5. da se opunomoći načelnika, neka se pogodi sa družtvom vodovoda za jednu novu fontanu u Skrbici;

6. da se proda občinsko zemljište gg. A. Wrede i A. Münn za gradnju tvornice ledna na rtu (punta), gdje bijaće jednom Škofčeva klesarsija — pod uvjetom, da ima ostati uprava tvornice u občini Vosloku—Opatiji, jer inače nebi občina dobivala nameća od tvornice i od proizvodnje leda.

Glavna skupština družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. Dne 30. maja obdržavati će se dokle u našoj krasnoj Opatiji, godišnja glavna skupština naše Družbe sa dnevnim redom objavljenim u prošlom broju našega lista. Kako i svake, tako će se i ove godine na toj sastati u našem ugovornom ljeđilištu svi naši dijenci pobornici, naši vodje i pravci uz cvjet naše hrvatsko-slovenske inteligencije u Istri. Na tom se sastanku pasli ne jedna rječ, čuti će se ne jedan predlog, kojega će svrha bili način, kako bi se našemu narodu u Istri pružila osobito u prosvjetnom pogledu što prije donesti kao pomoć.

Izmim tega „Dražbin“ se je odbor po-brinuo, da se za drage naše gostove, koji će toga dana pobrili u našu Opatiju, predri što ljepša zabava. U to ime je isti stupio u pregovor s dvjema od najboljih sila hrvatskoga kazališta u Zagrebu i to s njom pl. Šram i gosp. Boršnikom. Te dvije umjetničke sile gostovat će u večeru 30. maja u Opatijskoj „Zori“. K njima će se blagohotonu pridružiti i naše valjano mužko pjevačko društvo „Lover“, kao i mjestna ljeđilišna glazba, tako da uspije-će večeri stoji izvan svake sumnje. Obilan i odista birani raspored zabave priobčujemo u današnjem našem broju. Preporučamo svim našim rodoljubom, da se odazovu pozivu ravnateljstva „Družbe“, pa da u što većem broju pohrle na dan 30. maja o. g. u našu Opatiju, jer ako ikadu, to je upravo sada u ovim časovima prička nužda, da se svi, koji s nama čule i osjećaju, što bliže i tjesnije k nama pri-vinu, da u lijepoj zajednici erpmo onu silu i snagu, koja nam je potrebita, da se želimo odupriti onima, koji radi na našu duševni i tjelesni zator.

Protiv navali talijanskih radnika. U našu primorske gradove u obče, napose u Trsi, doseljuju se neprestano u većem množtvu radnici iz kraljevine Italije. U jednom od naših listova bijaće nedavno priobčeno, da te doseljenike prima u Trstu spediler Rasovich, poznati talijanski radikalac i bivši garibaldinac. Kod svake i najmanje radnje u Primorju, nači će radnika iz Italije, dočim se naši radnici i seljaci danomice sele trbuhom za kruhom u Ameriku.

U Trstu primjerice nači može se svaku dobu dana po uglovim i okolo trgovu domaćih radnika u većem množtvu, gdje čekaju nebi li im odakle kakva za-sluga, kapnula. Ovi jadunci nemaju ni do radnje ni do zaslube, dočim moći radnici iz Italije olimplju koru kruha izpred nosa.

Cudimo se cesarskim oblastim, da mirno podnaju i trpe toliko dosegivanje tudišnjih radnika, dočim uzdišu dobiti uza-lud za poslom i za radnjom.

Iz drugih krajeva:

Dalmatinci kod ministra-predsjednika. Dne 14. t. m. izručila je posebna deputacija hrvatskih odljevaca iz Dalmacije, predvodjena po žaborskom predsjedniku dru. Ivčeviću, ministru-predsjedniku dru. Koerberu spomenicu radi poboljšanja materijalnog stanja Dalmacije. Ministar-predsjednik primio je ljebezno deputaciju ohećav njoj, da će učiniti što bude moguće za poboljšanje nevoljnog stanja Dalmacije. Sve da se nemože na jednom učiniti, ali da se nešto učiniti mora. Ministar prizna i sam, da bijaće do sada Dalmacija zanemarena i da njoj valja od sada posvetiti više mera i pažnje.

Za suda, da će njoj se pomoći gradnjom željeznicu, osobito gradnjom željeznicu Bugojno—Arzan. Nadalje reče ministar, da je vlasta u planu željeznicu učinila sve što njoj bijaće moguće na zaštitu austrijskih probitaka — napram Ugarskoj. Idejno da vidimo, kad li će se već jednom izputiti koje od tolikih obećanja Dalmaciju.

Svečanost „Lipa“ u Oslicu. Ovog duhovskog ponедjeljka, osjećko pjevačko društvo „Lipa“, blagoslovili će svoj barjak. Blagoslov obaviti će sam preuzv. vladika Strossmayer. Tamo će se sakupiti sva pjevačka društva juga sa više ili manje svojih članova, pa i naš „Prvi istarski sokol“ siće tamo trojicu svojih članova. Bilo sretno!

Koliko se je izvezle talijanskega vina iz Barija u našu menjariju mjeseca martca? U Austrijsko-Ugarsku izvele se je marta mjesec iz užeg područja onog konsulata 457.757 kg vina, 382.708 kg bicloga, a 75.054 kg crnoga. Prošle godine izvele se je 2.422.720 kg, tako da je ove godine izvoz spao za 1.461.963 kg. Cene su poskocene. Prodavalo se je bielo vino iz Barija po 23.—24 lire, iz Barlette — crno dobro 33.—37 lira, iz Barlette — crno obično 26.—30 lira. Govori se, da se na putu za Bari nalazi oko 5000 hl. vina turskog podrijetla. Računa se, da je god. 1900. izvezeno u Austrijsko-Ugarsku 860.858 hl. vina, dok je 1899. izvezeno 1.239.485 hl.

Opoža se, da je spao i izvoz u druge zemlje, tako osobito u Njemačku (100.178, naprava 240.512) i u Švajcarsku (253.302 naprava 311.741 hl.). Povećao se je uvoz u Francuzku (85.992 naprava 73.525 hl.). Vina u bačvali da je godine 1900. bilo uvezeno u Italiju 124.090 hl., naprava 139.257 hl. godine 1899. Opazit je, da je manje bilo uvezeno grčkog vina, a više turskoga. (58.947 naprava 19.347 hl.). Prva dva mjeseca ove godine stiglo je u Italiju 22.477 hl. vina u bačvali, dok je 1900. bilo stiglo 20.704 hl. U isto doba izvezeno je iz Italije ove godine 251.195 hl. vina u bačvali, a lani 372.339 hl.

Najveći hrast u Engleskoj. Dr. Harrison u jednom članku u novini „Naturalist Journal“ opisuje hrast, koji je on viđao u šumi West-Riding, i komu on nije viđao prema. Ovaj drevni hrast, ne zna se doduše od kojih je vremena, ali se drži, da su ga još i star. Bretoni vidjali, posjeduje deblo sa obsegom pri zemlji od 26 metara, a u visini jednog čovjeka 16 metara. Deblo je šupljie, i ta šupljina je toliko velika, da može sadržati lip broj osoba. Župnija bliznje župe često uđe u tu šupljinu sa svim svojim 95 crkvicama i unutra pjevaju pobožne pjesme u na-ravnoj crkviči tega veličanstvenog hrasta.

Blesan pas. Prosloga čedna ugrizao je u Zadru blesan pas predsjednika pri-zivnoga suda u Zadru i više drugih osoba.